

Генадзь Карпенка: грамадства трымаецца на згодзе, а мая ўласная сям'я — на жонцы.

1-я — 3-я стар.

Колькі чалавек памерла «ад Чарнобыля»?

3-я стар.

«Хуткую дапамогу выклікалі?» Да вас едуць урач і карэспандэнт.

2-я стар.

Крымінал: «Калі б мы ведалі пра турму — самі б тая папярсы ў Маскву панеслі».

4-я стар.

ЗВЯЗДА

13 сакавіка 1996 г.
серада, № 70 (22873)

● цана 1000 рублёў

● выдаецца са жніўня 1917 г.

● БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ВОЗГАДАС

ПРЭЗІДЭНТ ПОЛЬШЧЫ АЛЯКСАНДР КВАСЬНЕЎСКИ НАВЕДАЕ БЕЛАРУСЬ ЯШЧЭ Ў САКАВІКУ

Прэзідэнт Польшчы і Літвы ў час сустрэчы ў Вільнюсе пацвердзілі адмысловыя адносіны да ідэі Барыса Ельцына пра практычны транзітны калідор праз Польшчу або Літву ў Калінінградскую вобласць.

Аляксандр Квасьнеўскі, у прыватнасці, адзначыў, што калідоры ў Еўропе не існуюць, і калі нешта і неабходна зрабіць, дык гэта палітычны прапункт згодна з існуючым шляхам зносінаў, агульнымі намірамі іх мадэрнізацыі. Калі ў Расіі ці Беларусі існуюць праблемы наконт гэтага, іх паводзіць за ўсё, паводзіць слоў А.Квасьнеўскага, вырашаць на шматбаковых перагаворах Польшчы, Літвы, Беларусі і Расіі.

На пытанне вільнюскага карэспандэнта БЕЛТА Аляксандра Квасьнеўскага, які прэзідэнт Польшчы адзначае, што польска-беларускія сувязі ў асяродку актывізацыі палітычных і эканамічных адносін Беларусі і Літвы, А.Квасьнеўскі адказаў, што Польшча вельмі зацікаўлена ў тым, каб Беларусі спадарожнічаў поспех. Ён заявіў, што вельмі высока цэнціць усю эканамічную ініцыятыву беларускага кіраўніцтва ў гэтым напрамку. «Наша граніца павінна быць карыснай таксама і для Беларусі», — сказаў А.Квасьнеўскі. Ён таксама адзначыў, што яшчэ ў сакавіку, перад сваім афіцыйным візітам у Маскву, спадзяецца з рабочым візітам наведаць Беларусь і сустрэцца з прэзідэнтам Аляксандрам Лукашэнкам.

Становіцца вяснілі літоўска-беларускія адносіны і Альгердас Бразаўскі, які падкрэсліў, што актывізацыя сувязей з Польшчай не аслабіць добрасуседства з Рэспублікай Беларусь.

Аляксандра БРАЗАЎСКИ, БЕЛТА.

У ГЭТЫМ ГОДЗЕ Ў МІНСКУ БУДЗЕ ПРЫВАТЫЗАВАНА 80 ПРАЦЭНТАЎ ПРАДПРЫЕМСТВАЎ ГАНДЛЮ

Паводле даных Мінскага гарадскога камітэта па кіраванню дзяржаўнай маёмасцю і прыватызацыі, у выніку праведзенай работы за 1995 год у даход дзяржавы паступіла 47,8 млрд. рублёў. У гэтым ліку ад прыватызацыі і адчужэння камунальнай уласнасці — 45,6 млрд. і рэспубліканскай — 2 млрд. рублёў.

На думку старшыні Мінгармаімаці Тадэвуша Маліноўскага, вынікі дзейнасці камітэта былі значна лепшымі, калі б працэс прыватызацыі насіў больш планавы характар і была распаўсюджана і зацверджана адпаведная нарматыўная база. У сувязі з гэтым 29 лістапада Мінгарвыканкам зацвердзіў Праграму прыватызацыі камунальнай уласнасці г. Мінска на гэты год і пералік аб'ектаў, якія трэба прыватызаваць у 1996 годзе. Асабліва трэба адзначыць, што праграмай прадугледжана прыватызацыя ў гэтым годзе не менш за 80 працэнтаў прадпрыемстваў гандлю, грамадскага харчавання і бытавога абслугоўвання.

Сяргей КУРКАЧ.

ПАЗБАЎЛЕННЕ ПАСАД — ЯК МЕТАД «ЭФЕКТЫВНАСЦІ»

Не чакаючы падавання вынікаў работы ў першым квартале, у Мінскай раёне ўжо пачалі звальняць кіраўнікоў, якія дапусцілі зніжэнне вытворчых паказчыкаў.

На «начарговым пасяджэнні» мясцовага выканаўчага камітэта былі адхілены ад пасады дырэктары Дзялёнскага камбіната будаўнічых матэрыялаў, кансервавага завода, галоўны вентурарэа, асобныя кіруючыя работнікі пакуль атрымалі «вымовы». Райвыканкам зацвердзіў таксама рашэнні калегіі райсаўгасу харчу і вывазлення ад займаемых пасады старшын калгасаў «Гігант», імя Чапаева, «Кастрычніцкая рэвалюцыя» і цэлай групы галоўных спецыялістаў гэтых і іншых гаспадарак раёна за дэўрэнную работу і рэкаментаваў атрымліваць зніжэнне ў агульным сходам калгаснікаў канчаткова вырашыць іх лёс. Пакуль жа сітуацыя як у прамысловасці, так і ў сельскай гаспадарцы раёна заставіла трывожнасць, «мінусуючы» многія калектывы. Ці дапаможа такое ператрасанне кадраў пераадолець зацяжыны ўлад, паказвае час.

Уладзімір ШЫК.

КАМПЕНСАЦЫЯЎ ЎКЛАДАЎ: МІФ ЦІ РЕАЛЬНАСЦЬ

Пра абсягаванне грашовых сродкаў, якія з'яўляюцца даходам у асаблівых выпадках, дзякуючы аб'явіцею, якія ўключаны ў даданыя, дык зараз атрамаюць мільёны.

Не ўсім так. Па-другое, вам таксама трэба ўнесці ў банк на спецыяльны рахунак уклад у 2000 разоў большы за той, які быў да 1991 года. — У вашым выпадку гэта ўсёго 2 млн. рублёў. Па-трэцяе, каб атрымаць кампенсацыю, неабходна, каб ваш уклад прайшоў у банку на працягу аўганна года. На асаблівых выпадках даход на кампенсацыйны ўклад раўня 33 працэнтаў даходаў, а пасля заканчэння яго тэрміну захоўвання выплачваецца і кампенсацыйная прэмія, роўная 1/2 сумы першапачатковага ўкладу.

— У выніку праз год я атрымаю назад свае 2 млн. плюс мільён кампенсацыйных і 660 тысяч рублёў як 33 працэнта даходаў?

— У прынцыпе гэта так. Аднак

АБМЯРКОЎВАЮЦА ПРАБЛЕМЫ ВЕСНАВОЙ СЯЎБЫ

Старшыня Вярхоўнага Савета Сямён Шарэцкі прыняў 11 сакавіка кіраўнікоў Беларускага савета калгасаў.

У ходзе сустрэчы выказана заклапочанасць становішчам спраў у сельскай гаспадарцы напярэдадні вясновай сяўбы, маруднай рэалізацыі намераных мераў, адсутнасці рэсурсаў для якаснага правядзення палевых работ.

Затым гутарка была прадоўжана з удзелам кіраўнікоў арганізацый, якія ажыццяўляюць пастаўку ўгнаенняў вёсцы.

Як стала вядома карэспандэнту БЕЛТА, у бліжэйшы час у Вярхоўным Саваце мяркуецца разгледзець даклад урада аб становішчы спраў у аграрна-прамысловым комплексе і мерах па выхадзе з крызісу.

БЕЛТА.

ПАЛЁГКА ДЛЯ КВАТЭРА-НАЙМАЛЬНІКАЎ

Падобна, старшыня Магілёўскага аблвыканкома Аляксандр Кулічэў можа стаць самым аўтарытэтным чалавекам месяца. Ва ўсім кім гэта, для жыхараў абласці.

3-га года краўніца абласной «вертыкалі» выйшлаў дакумент, які рэальна, хоць і нязначна, аблегчыў бесталкова раформіроўмае жыццё людзей. Аляксандр Мікалаевіч распарадзіўся прызначыць наліччэнне пэні на неаплачаных (але аплачаных) рахунах за жыллё і камунальныя паслугі. Выкліканы гэты крок здаровай логікай: якая можа быць пеня, калі зарплата сапачасова не выплачваецца, а народ у пераважнай большасці існуе ад палучкі да палучкі. Па сутнасці, ухваленне абодвух сітуацыя, калі дзяржава на сваёй жа віне ўмярала стрыжы купоны.

Васіль ЛЕЎЧАНКА.

ГАНДАЛЬ ЦЫГАРАТАМІ СТАНЕ ЦЫГАРАТЫЗАВАНЫМ?

Апошнімі днямі пайшлі чуткі, што ў Мінску сталі больш пазнаёмымі цыгарэты замежнай вытворчасці і што дзялі ад гэтага бізнесу ледзь не задыма звышваюць свой тавар.

Бясспрэчна, падстава для гэтай інфармацыі стала ўяўдзіцца з тым, сакавіка ліцэнзавання на продаж цыгарэтных (як, дарчы, і алкагольных) вырабаў. Сапраўды, у мінскай дзяржаўнай крамах з'явіліся партыі замежнага тытуна, прычым па крыху ніжэйшых цэнах, чым у камерсантаў. Напрыклад, у дзяржаўна-гандлі пачак «М» каштуе 7 тысяч рублёў, «Воль» — 5,500, «Сарыс-Алпін» — 5 тысяч рублёў. Што ж тычыцца цыгарэтных «карабінкаў», то ў іх тавар пакуль захоўвае рэальныя цэны (аб якіх «Звязда» ўжо паведамляла), не паменш і саміх гандляроў на скаржанах вуліц, вакзалах і станцыях метро.

Зарэшт, думам, да пары да часу. Распаўсюдзіўшы рахуны тавараў, новыя партыі стане немагчымым набываць з-за ўзростагоднага даходу раўны стаўцы да запатрабаваных (12 працэнтаў даходаў) і, натуральна, кампенсацыі не атрымаюць. Тут жа трэба дадаць, што даход на кампенсацыйны ўклад у пачатку года ўваходзіў у даход раўны стаўцы да запатрабаваных (12 працэнтаў даходаў) і, натуральна, кампенсацыі не атрымаюць.

А ў той жа час многія камерцыйныя банкі прапаноўваюць не меншыя пратэнты, і да таго ж абавязваюць выплачваць іх іштомесці. А тут і стаўку змяніць могуць, і тэрмін захавання расцягнуць...

Сяргей КУРКАЧ.

ЖЫЛЛЁВЫЯ СУБСІДЫІ АТРЫМЛІВАЮЦА КАЛЯ 5 ПРАЦЭНТАЎ НАСЕЛЬНІЦТВА БЕЛАРУСІ

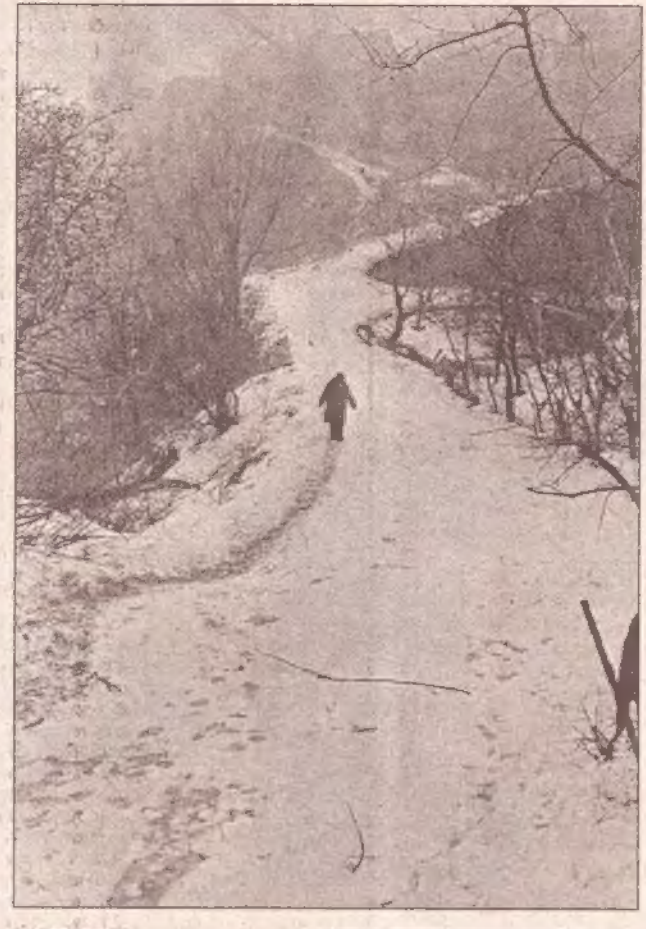
Каля пяці працэнтаў насельніцтва рэспублікі атрымліваюць сёння жыллёвыя субсідыі. Як паведамілі БЕЛТАН у Міністэрстве жыллёва-камунальнай гаспадаркі, у Гродзенскай і Брэскай абласцях гэты паказчык вышэйшы — 9,5 і 8,7 працэнта, у Мінскай і Магілёўскай — значна ніжэйшы (2,3 і 2,9 працэнта). Пры гэтым не ўлічваюцца субсідыі ў ведамасным жыллёвым фондзе.

Што да сярэдняга памеру жыллёвай субсідыі, то ён невялікі — 64,4 тысячы рублёў. Магчыма, таму не так ужо шмат сем'яў з'яўляюцца з просьбай аб яе наліччэнні. У студзені, напрыклад, у органы субсідзіравання ў цэлым па рэспубліцы звярнуліся ўсяго 58,204 сям'я. З пачатку выдачы субсідый іх атрымала 150,261 сям'я на суму 9698,1 мільёна рублёў.

На думку супрацоўнікаў органаў субсідзіравання, адной з праблем, якія аказваюць уплыў на працэс субсідзіравання, з'яўляецца скажэнне грамадзянствам авестак аб сваіх грашовых даходах. Асабліва на гэта «хварэюць» сем'і беспрацоўных, падпрямальнікаў і працаўнікоў недзяржаўнага сектара.

Паўплываю на працэс субсідзіравання і загад, які існаваў да нядаўняга часу, аб адмове ў прадастаўленні субсідый тым, хто мае запазычанасць па ўплаце за жыллёва-камунальныя паслугі. Тлумачэнні аб азначы гэтага ўказання паступілі ў органы субсідзіравання толькі ў снежні 1995 года.

Святлана ЮЗІК, БЕЛАПАН.

Сплывуць снягі — сплыве былое?

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

У НАПРУЖАНЫМ РЫТМЕ ПРАЦЕ ПРЭЗІДЭНТ НА ГОМЕЛЬШЧЫНЕ

Першы дзень знаходжання на Гомельшчыне Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, кіраўнікоў Кабінета Міністраў, Адміністрацыі Прэзідэнта, апарату Савета Бяспекі, Службы кантролю Прэзідэнта, кіраўніцтва справамі Прэзідэнта, Міністэрства, іншых цэнтральных органаў кіравання, старшыні аблвыканкомаў і Мінскага гарвыканкома пачаўся з наведвання імі адкрытага акцыянернага таварыства «Гомельшкіло» (былы шклозавод імя Ляманосава). Прадпрыемства гэта было будавана ў 1933 годзе і адноўлена ў 1948-м. Яго магутнасць па выпуску аконнага непаляванага шкла цалкам забяспечвала патрэбы беларускага рынку і пачынаўся рэінаў Расіі, Украіны і Прыбалтыкі, але з 1994 года попыт на яго зменшыўся ўдвая.

Прадпрыемства ўвесь час займала перадавыя пазіцыі ў навукова-тэхнічным развіцці шкловай галіны, і ў пачатку дзесяцігоддзя гэтага завода, якім у той час кіраваў сённяшні старшыня аблвыканкома Павел Шыпук, прыняў рашэнне аб вытворчасці паляванага шкла так званым флектало-сабам па сучаснай сусветнай тэхналогіі. Зараз тут уведзены для гэтых мэтаў вялікі цэх даўжынёй больш як паўкіламетра. Гэта па сутнасці новы завод, які будзе вырабляць за год 40 мільёнаў квадратных метраў шкла паляванага, да якога ўжо цяпер працякае цікавасць Расіі, Нідэрландаў, Югаславіі, Турцыі, Кенія і іншых краін. Экспертная група «Белпрамбудбанка» пацвердзіла разлікі прадпрыемства: новабудова купіць сябе за два з паловай гады.

Атрымаўшы такую інфармацыю ад прэзідэнта акцыянернага таварыства Мікалая Бірукова і Паўла Шыпука, Прэзідэнт дагаварыўся ўзяць у многія пытанні: колькі сродкаў ужо затрачана на новую справу, колькі не хапае для завяршэння пусканаладчых работ і закупкі шэрага неабходных абсталявання і матэрыялаў, калі намерана атрымаць першую прадукцыю, якімі долямі ўласнасці валодаюць акцыянеры і хто яны, і г. д. і т. п. Выслушавшы іх і азнаёміўшыся з некаторымі рабочымі месцамі, дзе будзе вырабляцца шкло, ён адзначыў, што гэта добра, што ў ліку акцыянераў дамінуе Міндзяржма-

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

УКАЗ ПРЭЗІДЭНТА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
№ 100
АБ УСТАНОВЛЕННІ СВАТЯ — ДНЯ РАБОТНИКАЎ ГАНДЛЮ, БЫТОВОГО АБСЛУГОВАННЯ НАСЕЛЬНІЦТВА І ЖЫЛЛЁВА-КАМУНАЛЬНАЙ ГАСПАДАРКІ
Устанавіць у Рэспубліцы Беларусь свята — Дзень работнікаў гандлю, бытавога абслугоўвання насельніцтва і жыллёва-камунальнай гаспадаркі і штогод адзначаць яго ў чацвёртую нядзелю сакавіка.
Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь
11 сакавіка 1996 г., г. Мінск.

А. ЛУКАШЭНКА.

КУРСЫ АБМЕНУ НАЯЎНЫХ ВАЛЮТ у камерцыйных банках на 12 сакавіка 1996 г.

Назва банка	Долар ЗША	Намецкая марка	Расійскі рубель	Тэлефон
Белбизнесбанк (гал. апер. у праўл.)	12000 12200	8000 8250	2.20 2.50	067
Белбизнесбанк (гар. дырэцыя)	11950 12200	7900 8250	2.35 2.55	
ФК «Вераніа» (за расійскія рублі)	12020 12150	8180 8300	2.44 2.50	531-504
Мінскі транзітны банк	11950 12150	8000 8250	2.30 2.50	298-174
Ф-л 0104 АКБ «Мінскай транзітнай банкі»	11950 12100	8000 8250	2.35 2.50	372-825
Народны банк	12000 12200	8050 8250	2.34 2.47	238-410
«Алімп»	12050 12170	8150 8400	2.44 2.52	589-649
Ф-л № 1 АКБ «Алімп»	12050 12210	8000 8150	2.40 2.48	291-644, 067
Магазін «Панарэма», фірма «Энергія ГлбХ»	11900 12300	8000 8400	2.30 2.50	265-612
Нацыянальны банк РБ (курс для безвалютных разлікаў)		11500	7746.72	2.37
Цэнтрбанк Расіі	4825	3252.22	100 бел.р.	40.02

* — Аперацыя з валютай звыш 1000 \$ праводзіцца па дагаворных умовах Агенцтва Граўцова.

Шаноўныя чытачы «Звязды»!
ПАДПІСКА на нашу газету на другі квартал 1996 года ЗАКОНЧЫЦЦА 19 САКАВІКА.
У вас засталася некалькі дзён.
Чакаем вас ва ўсіх аддзяленнях сувязі!
Падпісная цана на «Звязду» — самая танная з усіх беларускіх штодзённых газет: 40.800 рублёў на квартал і 13.600 — на месяц. Рабіце свой выбар!

АКТУАЛЬНАЕ ІНТЭРВ'Ю

Генадзь КАРПЕНКА:

«ІДЭЯ ПРАЦЫ ПАВІННА АВАЛОДАЦЬ УСІМ НАМІ»

У сённяшнім жыцці колькі трыво — столькі і спадзяванняў. Аказваецца на злом гісторыі, мы напружана шукаем цвёрды грунт пад нагамі. Неблагой апорай магло б стаць разумнае заканадаўства. Таму намалыя надзеі людзей ўскладаюць на новы Вярхоўны Савет. Намеснікам яго Старшын абраны Генадзь КАРПЕНКА — вядомая ў краіне і неаднаразова асоба. Доктар тэхнічных навук, член-карэспандэнт нацыянальнай Акадэміі навук, Акадэмік Міжнароднай акадэміі навук Еўразіі. Лаўрэат Дзяржаўнай прамі ў галіне навук і тэхнікі, заслужаны дзяржаўны Рэспублікі Беларусь. Пры ўсім пры тым — чалавек сярэдняга, гэта значыць перспектывага ўзросту.

— Генадзь Дамітрыевіч, калі вы не супраць, то пачнім з таго, што трывожыць людзей. А іх трывожыць адсутнасць належнага кантакту паміж рознымі галінамі ўлады. Як асабіста вы, у рангу намесніка Старшыні, будзеце будаваць работу з выканаўчай уладай?

— Працаваць у адным кірунку. Тым больш, што ў мяне калег-дапутатаў вострой таі: кансалідаваць! Спінчыць бітву з Прэзідэнтам, выканаўчай уладай. Згода павінна быць. Праўда, такое разуменне павінна быць з абодвух бакоў.

Каб ствараць, а не разбураць, трэба каб у адзіным кірунку працавалі таксама партыі, рух, грамадскія ініцыятывы. Я — за кансалідацыю грамадства, за ўмацаванне дзяржаўнасці. Нам — і левым, і правым — аб'яна разам

(Заканчэнне на 3-й стар.)

Арганізацыя прадае:

аўтамабілі
MAZ
рухавікі
MMZ
Д-243-91
Д-243-94
Д-245-20
Тэлефон (0172) 308-785

РЭПАРЦЁР АТРЫМАЎ ЗАДАННЕ...

... зняць у Мінску кватэру

Бадай, адной з самых балючых праблем нашай эканомікі з'яўляецца будаўніцтва жылля. Калі раней, нават прастаўшы ў чарзе дзесяці або больш гадоў, усё ж нарэшце (не сабе, дык дзецям) можна было атрымаць кватэру, дык цяпер аб такой роскошы не прыходзіцца нават марыць. Таму многім не адбыўшыся навастрэлі прыходзіцца (з той ці іншай жыццёвай нагодой) здымаць пакой або кватэру.

Сёння, да ведама, гэта не ўяўляе ніякай праблемы: літаральна кожная газета стракаціць «здам... здам...» адзін, у цэнтры, на ўскрайку, у прыватным сектары, з усімі выгодамі, на дзень альбо на некалькі гадоў.

Калі вы вырашылі знайсці сабе прытулак праз адзін з такіх аб'яў у газеце (праз звычайна аб родных жыллі здымаюць, напэўна, адзі-

кі), б'юся аб заклад, што з дзесяці вельмі тэлефонных званкоў па ўказаным нумары мінімум у палове вы трапіце ў так званыя агенствы, якія спецыялізуюцца менавіта на прадстаўленні жылля ўсім жадаючым. Зрэшты, нічога дзіўнага ў гэтым няма, за выключэннем таго, што паслугі агенства абдыдзюць вам у пэўную суму (20-30 долараў). Затое ваш пошук значна спрасціцца: з улікам пажаданняў (кошт кватэры, наяўнасць або адсутнасць тэлефона, тэлевізара, халадзільніка, мэблі, цэнтр або ўскрайку і г. д.) для вас падрыхтуюць спіс з 5-6 патэнцыйных кватэраў-дадаткаў.

Цяпер справа за вамі — тэлефануючы гаспадарам, дамаўляючыся аб сустрэчы, ацэньваючы «апартаменты». Зразумела, спытаўшы ў гэтай справе не трэба, але і марудзіць таксама. Справа ў тым, што агенства заключае з ва-

мі кантракт на пэўны тэрмін (напрыклад, два тыдні), на працягу якога яно нясе адказнасць перадаць вамі па шуканым жыллі. Не вышліся на спіс з гаспадарамі кватэры — прадставіць новы. Але памятайце: калі не ўкладзецца ў вызначаны тэрмін, за наступны зноў прыдзецца плаціць.

Што тычыцца цэн, то яны самыя розныя: ад сарака (мінімум) долараў за голая сцены на ўскрайку горада, да некалькіх соцень у месцы за «апартаменты» з усімі выгодамі на праспекце Машэрава. Калі з вас запытаюць меншую плату, рыхтуюцца да перадаплаты за некалькі месяцаў, або нават год (дарэчы, яе могуць зрадаваць у любым выпадку). Некаторыя патрабуюць аплаты за камунальныя паслугі асобна. Так што падлічыце зберажэнні і — наперад!

Сяргей РАСОЛЬКА.

ЮРЫДЫЧНАЯ КАНСУЛЬТАЦЫЯ

СТРОГА ЗАХОЎВАЦЬ ТЭРМІНЫ
РАЗЛІКУ ПРЫ ЗВАЛЬНЕННІ —
АБАВЯЗКОВАЕ ПАТРАБАВАННЕ
ЗАКОНА І АБАВЯЗАК НАЙМАЛЬНІКА

У артыкуле 99 КЗАП Рэспублікі Беларусь запісана: «Пры затрымцы выдачы працоўнай кніжкі па віне наймальніка работнік выплачваецца сярэдні заробатак за ўвесь час вымушанага прагнута». Але нічога не сказана пра затрымку выплаты разліку пры звальненні.

Калі пры звальненні работніку ў дзень яго звальнення выдадзена працоўная кніжка, але не зроблены з ім поўны разлік з-за адсутнасці на разліковым рахунку сродкаў (што вельмі часта здарэцца), дык ці мае права звольнены работнік патрабаваць ад наймальніка выплаты разліку за ўвесь час затрымкі?

А. ВАСКЕВІЧ, г. Гродна.

Адразу трэба сказаць, што вы не зусім маеце рацыю, сцвярджаючы, што ў Кодэкс законаў аб працы Рэспублікі Беларусь «... нічога не сказана пра затрымку выплаты разліку пры звальненні».

Тэрміны разліку пры звальненні прадугледжаны артыкулам 98 КЗАП Рэспублікі Беларусь. Згодна з гэтым артыкулам пры звальненні работніка выплаты ўсё сум, што належыць яму ад наймальніка, робіцца ў дзень звальнення. Калі работнік у дзень звальнення не працаваў, дык адпаведныя сумы павінны быць выплачаны не пазней чым на наступны дзень пасля прызначэння ім патрабавання аб разліку.

У выпадку спрэчкі аб памерах сум, што належыць работніку пры звальненні, наймальнік, па ўсім іх разе, абавязаны па ўказаным тэрмінам выплаціць не аспрэчваемую ім суму.

У выпадку нявыплаты па віне наймальніка належных звольненаму работніку сум работнік мае права спagnaць з наймальніка ся-

радні заробатак за кожны дзень пратэрміноўкі.

Апошняя (трэцяя) часткай павінны артыкул КЗАП быць дапоўнены Законам Рэспублікі Беларусь ад 2 лютага 1994 года «Аб унясенні змен і дапаўненняў у Кодэкс законаў аб працы Рэспублікі Беларусь».

Таму, калі са звальненнем работнікам свечасова не быў зроблены па віне наймальніка поўны разлік, работнік мае права патрабаваць, а наймальнік абавязаны выплаціць яму сярэдні заробатак за кожны дзень пратэрміноўкі. Калі ж патрабаванне работніка па гэтым пытанні наймальнік не выконвае, дык работнік варту неадкладна, але не пазней чым у трохмесячны тэрмін, зварнуцца з пільмовай заявай у камісію па працоўных спрэчках таго падпрямства, дзе ён раней працаваў, з просьбай спagnaць на яго карысць сярэдні заробатак за кожны дзень пратэрміноўкі не выплачаны па віне наймальніка належных сум.

У выпадку неабгрунтаванага адхілення камісіяй па працоўных спрэчках просьбы работніка ён можа ў дзевяцідзёны тэрмін абскардзіць яе рашэнне ў раённую суд. Калі на падпрямстве камісія па працоўных спрэчках не створана ці камісія не разглядае заяву работніка па ўстаноўленыя заканадаўствам тэрміны, ён мае права зварнуцца з заявай не пасрэдзім у суд. Пропуск указаных тэрмінаў не з'яўляецца падставай для адмовы ў прыёме заявы. Пры пропуску па ўстаноўленых прычынах тэрмінаў, устаноўленых законам, яны могуць быць адноўлены камісіяй па працоўных спрэчках ці судом.

Віктар ДАМАШЭВІЧ, галоўны спецыяліст юрыдычнага аддзела Савета Федэрацыі прэсаюзаў Беларусі.

ПРАПАНУЕЦА НОВАЯ СІСТЭМА
САЦЫЯЛЬНАГА СТРАХАВАННЯ

Праект кодэкса «Аб дзяржаўным сацыяльным страхаванні» распрацоўваецца ў Міністэрстве сацыяльнай абароны Рэспублікі Беларусь.

— Існуючая сёння ў Беларусі сістэма сацыяльнага страхавання, — лічыць начальнік упрэжэння пэнсіі і дапамогі Міністэрства Уладзімір Жышкewіч, — даволі рознабачная, але слаба праставізаная да практычнай умоў рынковай адноснасці. Прадпрыемствы ўнікаюць, распаўсюджаюцца, і дзяржава ўжо не можа жорстка кантраляваць іх фінансавы гаспадарчы дзейнасць. Таму неабходна новая сістэма ўплыву ўладу кожнага працоўнага ў страхавую сістэму. Калі раней грошы перавадзіліся з агульнага фонду заробатнай платы, то цяпер неабходна перайсці да індывідуальнага ўплыву страхавых унесоў кожнага чалавека. Прычым, улік павінен быць арганізаваны такім чынам, каб сам работнік не быў зацікаўлены ва ўтойванні сваіх даходаў, разумеючы, што чым больш уносіў ён у фонд, тым больш атрымае ў выпадку хваробы, страты працаздольнасці з-за траўмы і ў старасці. Мы прапануем перайсці да двухузроўневай сістэмы сацыяльнага страхавання: гэта дзяржаўнае страхаванне і добраахвотнае сацыяльнае страхаванне.

Уладзімір Жышкewіч лічыць, што работа над кодэксам у гэтым годзе будзе даволі складаная: «Дзяржава сістэма сацыяльнага страхавання дастаткова адладжана. І неабходна, не разумеючы яе, паступова рэформіроўваць, перайсці да зусім новай мадэлі, якая будзе адпавядаць рынковым патрабаванням».

На яго думку, работа над кодэксам прадужыцца яшчэ каля года, хоць магчыма, што некаторыя паложэнні гэтага дакумента будуць прымацца Вярхоўным Саветам паступова, па меры іх гатоваўнасці.

ФОТАСЛОВА

Яўген ПЯСЕЦКІ

У тураўскім небе сівер слязісты
Калыша званы і ўсхваляе птах,
Благаславіце ўсё, што калісьці
На гэтай зямлі ўстаўляў свой шлях.

Благаславі, Святкі Крыла,
Адказаў — стагоддзімі маўчыш —
Дзе адшукваць таю магілу
Каб хоць валоскі пакласці пад крыж?

Сёння зялёна зямлю нашу ўкрыла
Пад снегам не бачна — ці крыж, ці пеня,
Благаславі нас, Святкі Крыла,
Дачакацца вясновага дзёна.

Колькі ў той дзень адшукваць ішчэ мусім
Магіл і святых, і грэшных сымол,
Пазавываных на Беларусі
Братоў па крыж, па веры братоў.

Нашы дзяды не зварнуцца ў хату,
Дзе іх сляды ў сусвеце шукаць?
Столькі гадоў мы знішчалі зацята
Усё, што адвечу ў памяці святых:
Як годна жыць і як паміраць.

Не сядзьце смуты з зямліцы настыйла,
Пакуль не прыбегне сонейка ўсхваляе,
Мовіць з набыту Святцель Крыла:
«Не адшукваць нам святую магілу,
Пакуль забыты ў магілах грэшныя».

Наша дзяржава з'яўляецца на свеце людзей, здольных пахваліцца моцным здароўем. Але, напэўна, кожнаму з нас хоча раз у жыццё даведацца звышні па «03», каб выклікаць «хуткую дапамогу» калі не сабе, дык блізкаму чалавеку, сябру, суседу ці проста незнайца. Пасля размовы з дыспетчарам нестудыя пакуль не чакае прыезд урача. Табе здаецца, што ўрач безнадзейна спазніцца. У такі момант звышняя надбортным словам успамінаеш не толькі «хуткую дапамогу», але і ўсю сістэму аховы здароўя. Аднак калі на парозе з'яўляюцца людзі ў белых халатах, усё забываецца і ты цяжкім аддыхам сабе ў рукі ўрачова.

Але хто-небудзь калі-небудзь задаваўся пытаннем, а хто яны, гэтыя людзі ў белых халатах, і што стаяць за іх тоўдзёнай працай? Каб убачыць гэты адваротны бок медалю, я вырашыла правесці адзін рабочы дзень з брыгадай «хуткай дапамогі». Атрымаўшы «дэбрэ» галоўнага ўрача гэтага «ведства» Віталія Цішыцы, з раніш адправілася на «працу».

«Хуткая дапамога»:

прафесія

ці прызыванне?

Не магу сказаць, што сустрапі

мене з адымкам. Нават адчула

нейкую насяржанаасць. Хоць мне

было прывапанна самай выбарч

брыгаду. Ад работы са спецыя-

гадзі (да іх належыць, напрыклад,

кардыялагічна, рэанімацыйная,

неўралягічная і г. д.) я свядома

адмовілася. Не спрэчаючы, што, ві-

даваць, страціла многае ў сэнсе ўра-

жанства, але, прызнаючы, прасла-

вадала крыху іншай мэты, таму вы-

бар спыніла на радары лінейнай

брыгады (а іх на «хуткай» боль-

шышчы), якая выязджае на самыя

роўныя выклікі — ад галаўнога бо-

лю да смяротных зыходаў. У сваім

матэрыялі я свядома не стану

звышаць нумар падстанцыі (у г. Мін-

ску іх налічваецца 8) і сапраўдна

імяны людзей, якія згадзіліся ўзяць

мене «на хвост». Падкрэслваю: я

апавіваю тэпуючым штодзённую

работу самай звычайнай брыгады

«хуткай дапамогі».

Толькі паспепа пазнаёміцца з

фельчаркай Леняй, як урач Міка-

лаў паведаміў, што час адпраў-

ляцца на выклік. Па дарозе збі-

раем дзёх дзяўчат, што вяртаюць

з дзяржавы (каб падлінуць іх

бліжэй да прыпынку грамадскага

транспарту). Дзяўчаты са смехам

расказваюць, што ў іх за нч былі

толькі чатыры выезды, затым да-

валяла наведваць такія прытоны,

што ледзь ноп адтуль выносілі. Яны

да гэтага прычыніліся: дзве жан-

чыны ўначы пераступаюць парог

чужога дома (што ведае, да каго

трапілі), нічым не абароненыя,

акрамя ўласнай вытрымкі і сама-

валодання.

Першы візіт мы наносім 54-га-

давай жанчыне, якая страпіла пры-

томнасцю. Доктар пасля агляду

ставіць дыягназ «вертыбралярная

недастатковасць». Ёй робіць

укол, кажуць, што неабходны спа-

кі, і мы развітаемся.

Не паспяваем сесці ў машыну,

як нам па рацыі даюць новы адр-

ас. На шляху туды звартаю ўвагу

на «ўнутранасць» медыцынскага

«РАФ». Трэба сказаць, выгляд ён мае вельмі «блудны», які нік не адпавядае імгн. уяўленню аб унутрынасці і старынасці: жудасны напіс, на якім я паграбавала б легчы (за выключэннем выклад-ка, калі была б ужо на ў стане рэагаваць на такія «дэбрэ»), аблеза-лы ад старасці (магу меркаваць толькі аб знешнім выглядзе) медыцынскія прыборы, якія, дарэчы, як мяне запэўнілі, усё ж дзейнічаюць (хоць пазней я пераканалася, што электракардыграф бярэх-лі), брудная ідэя. Далейце да гэтага траўнага прыездзе (калі літаральна распысваецца), холад у салоне зімой (па сакрэтах мя паграбавалі, што салон выпіляўся

кожным доме ёсць ліфт, дык хутка пачынаеў спускаць кожным жанчыне. Лежа жорсткім адмаўля-ючыся: «Сёння ў нас паўторка, і ўжо трэба барацьба». Наш бедны з-купал быў даволі абмываючы ў ру-ках па прычыне прыхапішана яго радзінку.

Далей мы наведвалі 78-гадова-га баўта з гіпертанічнай хваробай. Візіт гэты запамінаўся мне асаблі-ва. Маленькая кватэрка баўталі выглядала акуртанай і была вельмі чысценькая. Яна так адроз-нялася ад усіх іншых, убачаных мной у гэты дзень (брудных, не-падрыхчаных), што я міхалі іста-паважыць гэтага неапамагата ста-роста чалавека, які, нягледзячы на

хваробу, не агускаецца. Як мне раскажылі, часта бываюць такія ві-зіты, калі адна збіўся ў ванну па-кой, сесці на крэсла і нават дак-руцца да чалавека. Але гэта, на жаль, таксама доля ўрачова.

Потым было яшчэ некалькі вы-клікаў да людзей, якія скардзіліся на хрыпяны ціск. Можна таму, што быў пахмурны дзень — з ліку тых, што медыцынскія спецыялісты «не-спрыяльныя ў географічным плане».

Паступіў сігнал, што на Кама-роўскім рынку ляжыць мужчына. Звычайна ў такім выпадку меды-кам прыходзіцца вытэкаць са спе-цыяльнай алкаголіка і везці яго ў бальніцу, хоць самае прыдатнае для яго месца — вышварэзнік. Тое ж датычыцца і бамбоў, пераваж-кай якіх «хуткая» даводзіцца зай-мацца даволі часта. Як можа па-практычна мяне ў бяздушнасці, але паспрабуючы ўзяць сабе, што ме-матэрыялі вам патрэбна дапамога ўрача, а ён у гэты час займаецца ака-заннем даволі менавіта такому «хвораму». Таму не спыняючыся ў папрамкі ў адрас урача, не ду-маючы, што ў іх адсутнічае міла-сернасць. Нам «не пашанцавала» пакуль мы дзеялі, другая брыга-да, што праяжджала міма, ужо па-дабрала нашага пацыента.

Гаваркі «кэзэбзіст»

Мы везем на вул. К. Маркса, ку-

ды нас выклікалі да мужчыны з рэ-

збай галавой. Перада мной па-стаў вельмі непрыватнае карці-

на на кулі сядзець трое мужчын,

адзін з іх у залітай крывёй кашулі і

маўці. Аказалася, што чышвера са-

бутальнік ішчэ выпілі, двое з іх па-

рыліся. У суседнім пакоі, на парозе,

затылі крывёю, ляжыць чала-

век. Садзім пацярпеўшага ў крэ-

сла. Ён паведаміў, што працаваў у

КДБ, а потым — у рэакійскай

мужчыне, а самі накіроўваем, то

на вул. Сурганава.

Сітуацыя асабліва засмучае Ле-ну, таму што ёй даваецца пера-важыць пацярпеўшага галаву, але ўсё бяда ў тым, што ўжо нейкі час не «хуткай» адсутнічаюць гумавыя пальчаткі. Як мяне запэўніў потым галоўнарач, гэта з'ява сёння. Усё ж медыцынскія спецыялісты пад-цягваюць ужо-небудзь сэрца. Запэў-ніваны ў тым, што хутка з цен-тральных атчэных павін-

РЭФАРМІРАВАННЕ — НЕ РАЗВАЛ,
А ЎДАСКАНАЛЬВАННЕ...

Менавіта гэта меркаванне было галоўным у рабоце гадавога сходу Акадэміі аграрных навук Беларусі. З дакладам «Асноўныя вынікі навуковых даследаванняў па праграме «Агракомплекс» і прыярытэты на перспектыву» выступіў прэзідэнт Акадэміі аграрных навук акадэмік Віталій Антанюк. Ён грунтоўна прааналізаваў плён дзейнасці навуковай-аграрніцкай.

Мэтаў распрацаванай навука-ва-тэхнічнай праграмы «Агракомплекс» на 1991—1995 гады з'яўля-лася распрацоўка прыярытэтных накірункаў навуковых даследава-нняў, якія б забяспечылі навукова-тэхнічны прагрэс у айчынным сель-скагаспадарчым вытворчасці. Як і ўсю краіну, навуковай недастат-кова фінансаванне і дзяржаўнага бюджэту. Нашы, беларускія лідэры выдзелены на развіццё навукі сродкаў не (дзюч н) ў якае параў-нанне з адпаведнымі паказчыкамі ў цывілізаваным свеце. Але ж гэта — выразная прымета часу. Пры-блізна тое ж самае могуць сказаць і астатнія бюджэтнікі. Таму прыем-на заўважаць набыткі, кошт якіх у сённяшніх умовах на шмат большы, чым затрачаны на іх стварэн-не матэрыяльных выдаткі.

У саагу навукова-тэхнічнай праграмы «Агракомплекс» увахо-дзяць 22 галіновыя праграмы, якія прадугледжвалі выкананне 353 за-данняў. 350 з іх выканана ў поў-ным аб'ёме. Вучоныя маркуюць, што многія іх дасягненні павінны прынесці плён.

Заслугоў вае ўвагі і вынайдзе-ная сістэма энергазберагальнай апрацоўкі глебы. Дзякуючы ўка-раненню гэтай сістэмы можна знізіць затраты энергіі на 42 працэнты, а затраты паліва — у 2,5 разе. Чым не актуальны на сённяшні дзень клопат? Увогуле, шмат што з агу-чанага ў дакладзе акадэміка В. Ан-танюка ўражвае. Сведчаннем та-го, што навуковай-аграрнікі ў апошнія гады не спялі ў шапку, з'яўляюцца многія і многія вартыя ўвагі практычныя прэекты, адры-цы, вынаходкі.

Генетычны патэнцыял малоч-най жывёлы рэспублікі даведзены да 7 тысяч кг малака ад каровы ў год. Пра розніцу з тымі каровамі, што «завіваюць» Беларусь малоч-нымі рэкам, і гаварыць не даво-дацца. Дасягнуты і мэтывы стан-дарт для буйной белай і беларус-кай мясной парод свінней, пры якіх прыплод — да 11-12 параста. А жы-воў вагу ў 100 кг гэтыя свінні мо-гуць набраць за 175—180 дзён. Та-кога і на ўласным падворку, ко-рмачы свінней з лыжачкі да мала-ко і частучкі, набраў ці даб'еш-ся.

Праблемы — у адрыве практы-чных рэзультатаў ад навукі. Адзін з вы-ступавачых спасылаў на тое, што ў калгасе насенную бульбу адмаў-ляюцца купляць па 4 тысячы руб-лёў за кілаграм. Маўляў, дарага. Можна звычайную набыць і за 3 тысячы. Справа, відаць, не толькі

у фінансавых магчымасцях, але і ў самой псіхалогіі вытворцаў. Ча-му б не падлічыць, якую розніцу ва ўраджай прынесла б тая буль-ба, цана якой усяго толькі на 1 ты-сячу рублёў большая?

Адназначна, што нашу бела-рускую сельскагаспадарчую наву-ку ведаюць у свеце, па кнігах на-шых прафесараў, акадэмікаў ву-чання, першы намеснік міністра сельскай гаспадаркі Дамітрый Руц-кі ўсё ж зварнуў увагу на многія праблемы, вырашаць якія павінны і самі навукоўцы. Удзел у агуль-ным сходзе прынялі і госці з Расіі і Літвы. Першы віцэ-прэзідэнт Ра-сійскай акадэміі сельскагаспадар-чых навук Аляксандр Каштанав расказаў пра сітуацыю з аграрнай навукай у Расіі. Член сейма Літвы Антанас Будвіс, які з'яўляецца і акадэмікам Расійскай акадэміі сельскагаспадарчых навук, аналі-зуючы сённяшні характар дзей-насці сельскагаспадарчых механі-змаў, заўважыў, што многія за-лежыць ад людзей дзейных, энэр-гійных, рухавых, адольных думачы і працаваць. Пры гэтым значна-сць чалавечага фактара, тую ісціну, што не атрымліваецца ў тых, хто нічога не робіць, літоўскі госць вы-значыў адметным афарызмам: «Надзея — маш дурная».

Прынуў удзел у рабоце агуль-нага сходу і выступіў у грунтоўным дакладзе Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь Сямён Шарэцкі, прадстаўлены як член-карэспандэнт Акадэміі аграрных навук. Шмат месца ў сваім дакла-дзе «Асноўныя накірункі рэфармі-равання аграрна-навуковага ком-плексу» спадар Шарэцкі прысвядзіў пытанню пошукаў шляхоў выхаду з крызісу. Старшыня парламента адзначыў, што неабходна вызначыць задачы ў адрыве, куды мы ідзем, па якім практыке будзем бу-даваць дзяржаву, фарміраваць грамадскія адносіны. У прыватнасці, звязана ў С. Шарэцкі, няпра-вільным пунктам гледжання з'яў-ляецца тое, калі лічыць, што пад-няць сельскую гаспадарку можна абдараваць на пад'ём усяе экан-омікі. Павінна адбыцца навава-рэнне сельскай гаспадаркі, нар-мальна дачочы аграрна-навуковы комплекс павінны, могуць вывес-ці з крызісу эканоміку. У заключ-чэнне свайго выступлення кірую-чы парламента выказаў пранало-ву зварнуцца да дзяржаў былога СССР а (дэяі стварэння асацыя-цыі аграрных, сельскагаспадарчых акадэміі краін СНД.

Алесь КАРЛЮКЕВІЧ.

нас было паўдокара, стане яшчэ і

— по факту поступления);
общего назначения, газонефтепроводные,
каз, оплата — по факту поступления).
ске: (01710) 2-42-10; 2-15-15.

— по факту поступления);
общего назначения, газонефтепроводные,
каз, оплата — по факту поступления).
ске: (01710) 2-42-10; 2-15-15.

